

ZRC-next december 2021

De toneelcursus van Jan en Joris: De opmaat naar een sprankelende voorstelling op het Waalzinnigfestival

'Je ziet dat mensen uiteindelijk groeien en steeds meer durven doen'
Het Nijmeegs Stadstheater

Op een herfstige donderdagmiddag praat ik op het ZRCN met Jan Bredie en Joris Leijten, onder het genot van een kop koffie. Het is een wervelend gesprek: het is wel duidelijk dat de beide heren enthousiast zijn over de theatercursus die ze geven in het ZRCN.

Joris en Jan zijn beide verbonden aan Het Nijmeegs Stadstheater. Beiden kwamen al een hele tijd terug in aanraking met theater: Joris kwam via zijn tante in aanraking met het Gebroeders van Lymborch Festival in Nijmegen. Al vanaf het eerste moment raakte Joris gegrepen door rollenspelen en theater, vandaar dat hij terecht kwam bij Het Nijmeegs Stadstheater, waar hij nu voorzitter is.

Zo ontmoette hij ook Jan, die secretaris is bij Het Nijmeegs Stadstheater.

Jan, van origine sport- en zwemdocent en zorgmedewerker, maakte kennis met toneel en theater via zijn partner die in de theaterwereld werkzaam is. Na een burn-out in zijn tijd als docent was het tijd voor iets anders. Hij ging verder als theater- en toneel docent en-regisseur.

Joris Leijten (links) en Jan Bredie

Een erwtje en mevrouw Van Sleten

Affiniteit met de doelgroep van het ZRCN is er bij beide initiatiefnemers van de cursus. Joris moet revalideren en komt zo in aanraking met mensen met een beperking. Bovendien heeft Joris, na al enkele boeken te hebben geschreven, recent nog een prentenboek uitgebracht: Mijn Erwtje, over de wereld van Jop en oma Jet. In dat boek wordt benadrukt dat -of je nou een handicap hebt of niet-, iedereen wel een erwtje heeft. Dat erwtje is een ander woord voor een beperking. 'Een beperking' is enge dokterstaal, dan kun je het, volgens de hoofdpersonen Jop en oma Jet maar beter lieflijk een erwtje noemen.

Voorstelling De Hoge Wachtershoed (2018)

Jan komt in zijn tijd als zwemdocent vaak in contact met cursisten die een beperking hebben. Die deelnemers geeft hij graag zwemles.

Ook schrijft Jan schrijft graag, net als Joris. Hij maakt gedichten en sprookjes met een twist. Ineens draagt Jan tijdens ons gesprek heel gedragen een gedichtje voor over mevrouw van Sleten, die harde scheten laat doordat ze veel teveel bruine bonen eet. Jans wens is dat hij deze gedichtjes en bijzondere sprookjes ooit nog kan uitgeven.

'Toneelspelen is best een beetje spannend.'

Jan kent Rob Aalders, verbonden aan het ZRCN, al 30 jaar via de welzijnsorganisatie Tandem. Rob benaderde hem om eens te kijken wat het Het Nijmeegs Stadstheater voor het ZRCN zou kunnen betekenen. De wens was toen om een theatercursus voor het ZRCN ontwikkelen waar iedereen bij kan aansluiten. De bedoeling is dat er een toneelstuk wordt gemaakt, geoefend, en opgevoerd. De opvoering gaat plaats vinden op het Waalzinnigfestival op 26 juni 2022. Het script wordt in het begin van 2022 door Jan geschreven, nadat tijdens de cursus is duidelijk geworden, welke kant de

ZRC-next december 2021

uiteindelijke voorstelling op moet gaan. ‘Zo denken we nu aan een teletijdmachine!’ Het is een wens van Jan en Joris om de voorstelling voor het Waalzinnigfestival meerdere malen te kunnen spelen, en er misschien wel een kleine tour van te maken. Maar het is niet het enige wat ze doen: ze verhogen ook de sfeer met kleine voorstellingen bij bijvoorbeeld de kerstvoorstellingen bij het ZRCN.

In de cursus, waar ze samen met cursisten de inhoud bepalen en de voorstelling oefenen, leert iedereen toneel leren spelen, op een laagdrempelige manier. ‘Je ziet dat mensen het vaak even eng vinden om op te treden en het is natuurlijk ook best een beetje spannend. Maar uiteindelijk zie je dat mensen groeien en veel meer durven te doen. Zo hebben we ook cursisten die een lied maken en zingen. Ook is er iemand die tijdens de cursus een gedicht voordraagt. Dat zorgt voor de overige cursisten ook voor ontspanning. Dat is mooi om te zien,’ laat Jan enthousiast weten.

Repetities op het ZRCN

Joris vertelt over een gebouw vanaf de fundering tot aan de schoorsteen

Hoe de cursus eruit ziet? Joris en Jan organiseren stadswandelingen waar ze stil staan bij mooie gebouwen en op inspirerende plekken. De bedoeling is dat mensen aan de hand van de verhalen geïnspireerd raken en dit gebruiken in de uiteindelijke voorstelling. In 27 bijeenkomsten wandelen ze op zondag door Nijmegen en op donderdagavond om de week gaan ze aan de slag met toneelspelen (vanwege coronamaatregelen zijn de lessen en wandelingen opgeschort tot in ieder geval januari). ‘Joris is een goede verteller en vertelt over een gebouw van de fundering tot aan de schoorsteen,’ zegt Jan. ‘Dat vind ik ook erg leuk om te doen,’ verklaart Joris. ‘Zo zijn we laatst naar het middeleeuwse schip gegaan dat nu tijdelijk aan de Waalkade ligt. Dan raak je in gesprek met de bouwer van het schip. Dat is heel erg leuk.’ Ik zie ook wel dingen terug vanuit mijn studie. Ik heb museumkunde gestudeerd en ook daar leg je heel veel dingen uit en dat komt ook terug in deze cursus.’

Kijken naar interesses van cursisten

Hebben cursisten inspraak in de inhoud van het toneelstuk? Jan vertelt: ‘We kijken samen wat mensen leuk vinden en wat ze interesseert en we maken op grond daarvan een keuze wat we graag in de voorstelling laten zien. Zo hebben we het altijd gedaan.’ De decors maken ze ook zoveel mogelijk zelf, Joris en Jan denken daar met plezier en hilariteit aan terug: ‘Op het ZRC hebben we ook wel eens een grote schilderijlijst gemaakt. Hij was zo groot, dat het ding niet eens door de deur paste.’

Lovende reacties

De reacties van de negen deelnemers zijn lovend. De deelnemers zijn heel enthousiast. Jan: ‘Ik word steevast

begroet met ‘Hé, Janneman Robinson! Het is echt fijn om te merken hoe graag mensen bij ons willen zijn.’

Het maken van een decorstuk: de schilderijlijst

Ook meedoen?

Zou je nog mee willen doen met de toneelcursus? Dat kan, maar wees er snel bij, want er is nog maar plek voor één deelnemer (inschrijven vóór januari). Mocht het dit jaar niet meer lukken, geen nood. Volgend jaar hopen ze de cursus nog een keer te kunnen geven. Neem bij interesse contact op met Birgit van der Putten: b.vd.putten@zrcn.nl.